

WELNU, LATEN WE AANPAKKEN!

In het weekblad „De Vlam“ komt opnieuw een artikel voor, waarin de noodzakelijkheid wordt betoogd van meer samenwerking in de linkerhoek van de arbeidersbeweging. Wij menen dit te moeten zien als een voortzetting van het pogen, dat „De Vlam“ enkele maanden geleden ondernam en dat werd aangekondigd onder de titel „Nieuw Begin“. Reeds toen zijn wij ingegaan op deze kwestie. Het resultaat was helaas, dat we slechts van de zijde van „De Vlam“ een korte, hatelijke opmerking moesten incasseren. Toch was ons standpunt o.i. zeer objectief, vrij van wat men groeps- of partijzucht zou kunnen noemen. Het kwam hierop neer, dat wij ons bereid verklaarden met andere groepen besprekingen te voeren over de vraag hoe wij in Nederland kunnen komen tot een werkelijk nieuwe arbeidersbeweging. Spartacus heeft daaromtrent zijn opvattingen. Anderen vermoedelijk evenzeer. Waar wij uitgaan van de gedachte, dat een nieuwe arbeidersbeweging, die zich werkelijk baseert op de nieuwe verhoudingen in het kapitalisme, een beweging van de arbeiders zelf moet zijn, zal een dergelijke bespreking zich allereerst moeten bezig houden met de vraag: hoe dit kapitalisme is en hoe de nieuwe beweging van de arbeiders zal ontstaan en moeten groeien. Daarbij heeft zeker geen enkele partij of politieke formatie het recht zich op te werpen als het raam waarbinnen het nieuwe begin moet aanvangen. Wel kunnen al die politieke organisaties, die menen daaromtrent in de klasse iets te moeten propaganderen, met elkaar overleggen, in hoeverre samenwerking mogelijk is. En zeker acht Spartacus mogelijk, dat in gemeenschappelijke discussievergaderingen enz. gepoogd wordt elkaars standpunten beter te leren begrijpen, zich te verrijken door uitwisseling van gedachten, tot meerdere klaarheid en eensgezindheid te komen, om aldus de weg te banen tot een meer gemeenschappelijk politiek optreden. Door zodanig optreden kan aan het nieuwe bewustwordingsproces van de klasse krachtiger worden gewerkt, waardoor de groei naar de werkelijk nieuwe arbeidersbeweging wordt bevorderd. Maar

nogmaals, daarbij moet zich er zeker geen enkele van de samenwerkende groepen op laten voorstaan, dat dit alles onder haar naam of supervisie moet plaats hebben. Goed, wij zijn niet in onze wiek geschoten, dat „De Vlam“ wat uit de hoogte deed. Is het overleg mogelijk en achten ook anderen het gewenst, laten we de zaak dan eens aanpakken. Spartacus is bereid.

Onze bond zal zich deze dagen wenden tot verschillende andere groeperingen om een voorbespreking voor een dergelijk pogen te verkrijgen. Zij neemt dan dit initiatief, zonder enige bijbedoeling, zonder enig oogmerk van propaganda voor eigen organisme. Allen die bereid zijn mede deze poging te ondernemen, komen als gelijkwaardige geestelijke stromingen bijeen. Laten we eens aanpakken, eens proberen. Want inderdaad, de positie van de arbeidersklasse eist, dat we met elkaar al het mogelijke doen, haar te wekken uit de positie van duiding en strijdloosheid en daarvoor is het brengen van nieuw inzicht van buitengewoon grote betekenis.

WAT ONS OPVIEL!

Spartacus is helaas niet in staat alle gebeurtenissen, en wij denken in het bijzonder die inzake Indonesië, op de voet te volgen. Voor het ter perse gaan van dit nummer willen wij enkele persberichten in het licht van de schijnwerper zetten.

1. Nederland heeft zich dus niets aantrokken van de uitspraken van de Veiligheidsraad. De regering beweert de actie op Java op 31 December te hebben beëindigd en die op Sumatra binnenkort te zullen beëindigen. Zij heeft zich dus niet gehouden aan de korte termijn, door de Veiligheidsraad gesteld.

2. De Nederlandse regering heeft niet voldaan aan de eis van dit lichaam, om de republikeinse regeringsautoriteiten vrij te laten. Zij heeft zich alleen bereid verklaard daar later toe over te gaan, wanneer de Soekarno's beloven, zich niet tegen het Nederlandse opgezegd te keren. Duidelijk is, dat dit op een weigering neerkomt, om de onafhankelijke positie dier figuren te herstellen.

3. Minister Sassen bezit de moed, de Nederlandse bevolking wijs te maken, dat de onder deze omstandigheden door de vertegenwoordiger van de republiek in de veiligheidsraad uitgesproken woorden, dat de vijandelijkheden van de republieken tegen de Nederlandse troepen zullen voortduren, een republikeinse uitdaging van de Veiligheidsraad is.

4. Minister Drees en generaal Spoor hebben bij de jaarwisseling gesproken. Zowel de sociaal-democraat als de sabelsleper hebben het onder de tegenwoordige omstandigheden dienstig geacht, bevolking en militairen, in hun koloniale gezagspolitiek te herinneren aan de tijd van de vestiging van de Nederlandse koloniale heerschappij. Drees sprak: „Het is, laten wij het juist in deze dagen met fierheid getuigen, het is wat waard om Nederland te zijn. Al nemen wij in de rij der volkeren niet meer de plaats in, die de Zeven Provinciën in de zeventiende eeuw bekleedden, over geheel de wereld getuigen onze scheepvaart en onze luchtvaart van de betekenis van ons land en de energie van zijn bevolking“. En Spoor gebruikte rechtsstreeks de woorden van de verwoester van Jacatra, J. Pzn. Coen, onze soldaten „hebben iets groots te doen“.

5. Pandit Nehroe, de minister-president van India, roept alle Aziatische regeringen bijeen, om het Indonesische probleem te bespreken. Hieruit valt af te leiden, welk een indruk de gebeurtenissen gemaakt hebben in geheel het, in nationale en sociale beroering verkerende, Verre Oosten. Straks vindt dat zijn weerslag tot in de houding van de imperialistische landen als Amerika en Engeland.

6. Uit Calcutta en Rangoon komen berichten over plannen tot vorming van vrijwilligerslegioenen. Uit alle delen van Java komen berichten omtrent oploeiende „Terreur“, aanvallen op ondernemingen, politiestations enz., alsmede aanslagen op planters en bestuursambtenaren.

Wordt het de Nederlandse arbeiders langzamerhand duidelijk, dat de bezittende klasse ons in een langdurig koloniaal conflict heeft gedompeld, onder het argument, dat nu maar eens in enkele dagen de orde zou moeten worden hersteld?

len niet langer meer zwoegen elk apart in 't enge huishouden, met als eindresultaat, dat onze jongens met zo eindeloze zorg en moeite groot gebracht, worden opgeofferd in Indonesië, of in West-Europa. Neen, wij willen arbeiden, nog veel langer, nog veel zwaarder, terwille van onze eigen socialistische arbeidersmaatschappij, zoals ook in Palestina gearbeid wordt, in gemeenschap, dat is met elkander, terwille van de opbouw ener nieuwe betere gemeenschap.

Als je het goed vindt Spartacus, wil ik mijn best doen, af en toe een ochtend vrij te maken, om nog eens te schrijven. Over die snijbootjes, misschien.

Want, als die VARA-vrouw ons wijze lessen geeft, moet ik altijd denken aan voor de oorlog toen Dr. Heyermans ons in Het Volk zijn wijze lessen gaf. Nou, dan moet je me horen praten tegen die radio, terwijl ik stof afneem of aardappelen schil. Maar zie je, Spartacus, schrijven en aardappelen jassen, dat kan niet gelijk. En daarom kom ik er nooit toe om voor jullie te schrijven.

Nou, tot een volgend keer, misschien. De groeten van m'n nog ongeschilde aardappelen en van mij.

Spartakine Verstellap

NOGMAALS VOOR DE VROUW

We laten weer een lezeres aan het woord, die ons een lange brief schreef naar aanleiding van hetgeen in de vorige nummers over dit onderwerp geschreven werd.

Schrijfster is van mening, dat de noodkreten gepubliceerd in het Parool niet komen van een categorie, die voor de oorlog haar tijd tea-end en winkelend doorbracht, maar van ernstige vrouwen, die voor haar huwelijk in het volle leven stonden, maar nu teruggedrongen zijn tussen de vier muren van haar huishouding. Zij vertelt ons, dat ze zelf in een dergelijke situatie leeft, en gaat dan verder:

„Of ik mij te goed acht voor dit laagbij-de-grondse werk? Ja en neen. Ik acht alle vrouwen daar te goed voor. Zowel de immer-slopende arbeidersvrouw, door de nood der tijden opnieuw gedwongen uit werken te gaan, als de intellectueel ontwikkelde vrouw der kleine middenstand, die der onderwijzers, leraren en ambtenaren. Er is beter en mooier werk te doen, dan het enge huishoudelijke werk, alleen maar voor eigen man en kinderen. Alle vrouwen moeten kunnen deelnemen aan

het maatschappelijk leven, tijd hebben tot het lezen van een goed boek, of het genieten van muziek en kunst. En toch acht ik geen enkele vrouw te goed voor strijken, dweilen, wassen, naaien. Neen, elk werk is een genot. Maar zowel voor de nimmer rustende vrouwen der kleine middenstand, als voor de zwaar zwoegende arbeidersvrouwen, biedt deze kapitalistische maatschappij geen uitkomst meer. Wij vrouwen zien geen kans meer rond te komen met een maandsalaris of weekloon. Vloerkleed en beddegoed kunnen niet vernieuwd, de lakens zijn mozaïekstukken van verstellappen, en alleen ten koste van je eigen gezondheid, kun je de kleren der kinderen nog een beetje knap houden.

Arbeidersvrouwen en de beter ontwikkelde vrouwen der kleine middenstand moeten elkaar niet smalend het woord „dametje“ toeroepen, en ook niet in vervelende radiolesjes vertellen, dat we geen snijbonen van f 1.— per pond moeten kopen. Ach, als we dit nog moeten leren van de radio..... Neen, samen moeten we tijd en gedachten vrijmaken, om te komen uit deze hel en te strijden voor een werkelijk socialistische maatschappij. Wij wil-

15 JANUARI 1949

PRIJS 12 CENT

9e Jaargang No 3

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam“, postgiro 165797 te A'dam

De positie van de Amerikaanse arbeidersklasse

Een vorige maal hebben we in het kort uiteengezet, hoe de ontwikkeling naar de geleide economie terugslaat op de Europese arbeidersbeweging. We hebben gezien, hoe in deze ontwikkeling de politieke beheersing van de arbeidersklasse door de staat noodzakelijk moet toenemen. De sociaal-democratische partij is voor deze beheersing het aangegeven instrument. Zo dringt deze partij in vrijwel alle landen in de ministeries door. Onder haar leiding worden de vakverenigingen opgenomen in de algemene staatsorganisatie. Voor de arbeiders krijgt daardoor de doorvoering van de geleide economie een socialistisch tintje. Terwijl de nood hen telkens dringt tot verzet, werkt de „socialistische“ invloed op de staat als een sterke rem, want het is voor de arbeiders niet gemakkelijk in deze staat hun klassevijand te herkennen. Oude tradities worden niet gemakkelijk gebroken en zeker niet tradities, die zijn verbonden aan de berinnering van strijd en offers van een gehele generatie. Toch moet onvermijdelijk het besef van de werkelijke toestand op de lange duur in de hoofden der arbeiders doordringen. Ook dit verbreken van de oude traditie kost offers en strijd en het proces van de vorming van nieuwe opvattingen, van het zich eigen maken van nieuwe strijdmethoden, is oneindig moeizaam. Maar toch voltrekt het zich, al gaat het dan ook langzaam en vol schijnbare terugslagen. Hier, in dit groei-proces van nieuwe strijdvormen, van nieuwe denkbeelden, ligt de toekomst van de arbeidersbeweging in Europa, een toekomst, die nog slechts uiterst langzaam gestalte begint aan te nemen, maar wiens ontwikkeling daarom niet minder gelijk, lang voordat hij voltooid is, worden doorkruist door een nieuwe wereld-ramp of door bloedige terreur worden onderdrukt. Wanneer dit gebeurt, komt de Europese arbeidersklasse voor weer geheel andere problemen te staan. Op het ogenblik willen we ons hiermee ech-

ter nog niet bezighouden. Hier willen we ons beperken tot het weergeven van de ontwikkeling zoals die zich op het ogenblik voltrekt. Daarbij mogen we ons echter niet tot Europa beperken, maar we moeten onze aandacht in even sterke mate op andere werelddelen richten. In deze beschouwingen neemt zeker Amerika een uiterst belangrijke plaats in.

Spreekende over Amerika, doelen we hier bijna uitsluitend op de Verenigde Staten, waar de hartader van het kapitalisme klopt. Amerika is niet alleen het land met de meest geweldige omvang van de productie en met de meest moderne productiemethoden. Het is ook het land, dat geldt als het bolwerk van het „kapitalistisch systeem“, waaronder dan wordt verstaan, het klassieke, „vrije“ kapitalisme, in tegenstelling tot de geleide economie, die men als „socialistisch“ beschouwt.

In Europa is de vijandschap van de arbeider tegen de ondernemersklasse even traditioneel als zijn „socialistisch“ ideaal. In Amerika heersen geheel andere tradities dan in Europa en wanneer we iets van de positie en van de strijd van de Amerikaanse arbeidersklasse willen begrijpen, moeten we aan deze kwestie speciale aandacht schenken.

In Europa is het kapitalisme omhooggekomen door de vernietiging van de klasse der vrije handwerkers. In zijn opkomst en groei maakte het een klasse van vrije en welvarende burgers eerst tot paupers en daarna tot loonslaven. Zo boort de haat tegen de kapitalistische overheersing in en ook al heeft de periode van sociale wetgeving en de „samenwerking tussen kapitaal en arbeid“ hier de scherpe kantjes wat afgeslepen, deze oude vijandschap is toch nooit geheel verdwenen, zodat het kapitaal de arbeiders alleen kan overheersen door zich met een anti-kapitalistisch en socialistisch manteltje te tooien.

De geschiedenis van Amerika is een geheel andere. De emigranten, die in de

18e eeuw en de eerste helft van de 19e eeuw naar Amerika trokken, waren ook onteigende handwerkers en boeren. Maar in Amerika vonden deze mensen een Nieuwe Wereld, waarin weliswaar velen ten onder gingen, maar waarin ieder de gelegenheid had zich door eigen kracht omhoog te werken, mits hij voldoende initiatief bezat en tot alles bereid was. Zo vormde zich in Amerika een blanke bevolking, die het land in korte tijd tot ontwikkeling bracht en die het bewustzijn met zich meedroeg alle menselijke mogelijkheden ten top te hebben gevoerd en een Nieuwe Wereld met eigen kracht te hebben geschapen. Deze mensen vochten zich vrij van de koloniale overheersing door Engeland, zij vormden hun Verenigde Staten en formuleerden daarbij hun opvattingen over vrijheid en gelijkheid en de rechten van de mens om zich door eigen krachten een Nieuwe Wereld te scheppen.

Deze bewoners en bouwers van de Verenigde Staten vertrouwden alleen op eigen kracht en aan deze kracht onderwierpen zij alles wat weerstand bood en maakten het waar mogelijk aan hun belangen dienstbaar. Zij verdreven de Indianen en rooiden ze uit. Zij pleegden de meest roekeloze roofoverval op het land. Zij hielden de negers in slavernij. Later, toen ook in Amerika werkelijk kapitalistische verhoudingen waren gegroeid, werden de negers na een burgeroorlog „bevrijd“, zodat zij in dienst konden treden bij de kapitalistische ondernemingen in het Noorden. Hier werden zij tot een soort tweede proletariaat, terwijl de blanke arbeiders de positie innamen van de „hogere“ en geschoolde arbeid, een klasse, boven de negers en in zijn bewustzijn nog sterk vertegenwoordigende de zelfbewustheid van de „self made man“. Van deze positie van geschoolde en goed betaalde arbeider uit kon de blanke arbeider klimmen tot hogere posities en soms tot die van industrieel.

Toen in de tweede helft van de 19e eeuw de stroom van arme, verpauperde boeren uit Oost-Europa over Amerika losbrak, organiseerde de oude, bevoorrechte blanke arbeidersklasse zich in de A.F. of L., die meer het karakter had van een gilde dan van een vakvereniging. De A.F. of L. had in de eerste plaats

ten doel de belangen der vakarbeiders te verdedigen tegen de grote massa der ongeschoolden, die nu naast en ten dele vermengd met de negerbevolking, in de onderste lagen der zich snel uitbreidende industrie werd opgenomen.

Maar zelfs de nieuwe immigranten stonden in een geheel andere verhouding tegenover het Amerikaanse kapitalisme dan de Europese in Europa. Deze emigranten van Oost-Europa droegen de herinnering met zich mee aan het barbaarse systeem dat hen had uitgezogen en dat ze waren ontvlucht. Ook voor hen was Amerika een Nieuwe Wereld, met nieuwe mogelijkheden. Zij, die zich door kracht en bekwaamheid onderscheidten, konden zich opwerken. En ook de anderen hadden het soms beter dan „thuis“. Stellig was er klassenstrijd. Er waren acties, vaak met een heftig en bloedig verloop. Maar dat paste geheel in de Amerikaanse traditie van het verbeteren van zijn positie door eigen kracht. Er was geen streven het kapitalisme te doorbreken, er was geen vriendschap tegen het stelsel, waarvan men zag tot welke wonderen het in staat was. Men streed slechts om deel te hebben aan dit stelsel, om verwezenlijking van het gelijke recht, dat de grondwet beloofde. Uit deze strijd werd tenslotte de C.I.O. geboren, de nieuwe, grote industrieorganisatie, de organisatie der ongeschoolden, die door het enkele feit van zijn bestaan de A.F. en L. dwong de muren van zijn afsluiting te slechten. Aan deze strijd hebben ook de negers deel, vechtend voor gelijke rechten. Maar overal gaat het er om deel te hebben aan de welvaart en de rijkdom van Amerika, aan de mogelijkheden, die men om zich heen ziet verwezenlijkt.

Vanuit deze gezichtspunten moeten zij de tegenwoordige strijd van de Amerikaanse arbeidersklasse bekijken. Voor hen is het ideaal niet socialisme, maar kapitalisme, waaraan ze deel willen hebben. In een volgend artikel zullen we trachten na te gaan, welke perspectieven de verdere ontwikkeling in Amerika voor de strijd van de arbeiders biedt.

ATTENTIE

Allereerst een woord van hartelijke dank aan de vele vrienden, die de laatste weken, met of zonder gelijktijdige overmaking van hun abonnementsgeld, ons zo royaal bedachten met bijdragen voor „Spartacus op de Vesuvius“. Zij hebben begrepen, dat in de aanvang van het jaar extra lasten moesten worden volstaan en ook gaven zij blijk van een bijzonder medeleven en een prijs stellen op onze krant.

Mogen wij hen die achterbleven bij het overmaken van het abonnementsgeld nog even verzoeken dit een dezer dagen te doen en willen zij ook nog even overwegen, wat er voor extraatje voor „Spartacus op de Vesuvius“ overschiet?

DE ADMINISTRATIE.

Indonesië en de nieuwe arbeidersbeweging

In verschillende bladen is de laatste tijd uiting gegeven aan de noodzakelijkheid van een nieuwe arbeidersbeweging. Ook wij hebben ons naar aanleiding van die artikelen bemoeid met de vraag, op welke wijze die nieuwe arbeidersbeweging kan worden bevorderd. Uit de aard van de zaak deden wij dat steeds, omdat het nu eenmaal onze taak is te denken en te schrijven over de ontwikkeling van kapitalisme en arbeidersbeweging. Maar alleen met denken en schrijven, zowel door anderen als door ons, ontstaat er geen nieuwe beweging. Juist daarom zijn wij als Spartacisten de laatste anderhalf jaar meer en meer aan het werk gegaan, om in bedrijf en bedrijfsorganisaties de kwestie praktisch aan de orde te stellen. Dat is in de huidige verhoudingen buitengewoon moeilijk, want het denken van de arbeiders wordt nog voor een groot gedeelte beheerst door de traditie die uit voorbije kapitalistische verhoudingen en daarop berustende strijd- en organisatieverhoudingen van de klasse stammen. Wanneer de nieuwe inzichten, steunende op een nieuwe ontleding van het kapitalisme, dan nog weinig weerklank vinden en oude organismen zich daar bovendien tegen teweer stellen, dan zijn velen geneigd de „nieuwlichters“ van „sectarisme“ te beschuldigen, ook wanneer die velen wel aanvoelen, dat er iets anders moet komen. Over het algemeen zijn deze mensen gewoon veel over „vernieuwing“ en „nieuwe beweging“ te spreken, maar zij laten de vernieuwing zelf dan toch maar aan de loop der gebeurtenissen over. Dat daardoor van hen weinig stuwende en leidende kracht uitgaat, is echter duidelijk, ook wanneer zij meer arbeiders onder hun invloed en gehoor hebben; dan een inderdaad nog kleine beweging als Spartacus.

Maar hoe dan ook, onder gebeurtenissen als wij nu in Nederland medemaken, een regering en een bezittende klasse die voor de handhaving van haar, uit het koloniale tijdvak daterende, gezagsverhoudingen oorlog ontkent, gevoelen allen, die inzien, dat daartegen verzet geboden is, de zwakte van de socialistische arbeidersbeweging als een groot kwaad. Mensen, die een goed jaar geleden nog in de pers de vraag aan de orde stelden, „mogen de arbeiders staken?“, zouden juist op dit terrein van die arbeiders het hoogste klassemacht willen. Anderen, dichter bij de arbeiders staande, maar evenzeer nog gedeeltelijk vastzittende aan oude versleten opvattingen over de proletarische klassenstrijd, komen, zoals de huidige bestuurders van het O.V.B. in buitengewoon moeilijke posities. Het zij verre van ons, waar wijzelf gemeenschappelijk beraad over het hoe van de komende nieuwe arbeidersbeweging zo dringend noodzakelijk achten, evenzeer trouwens een daadwerkelijk uitoefenen van invloed door de arbeiders tegen

elk imperialistisch drijven, deze mensen daar hard over te vallen. Wij kennen hun moeilijkheden. Wij hebben oog voor hun posities en wij weten, dat er ook voor onszelf nog zoveel vraagstukken op te lossen zijn omtrent een „nieuwe begin“, dat de hier geuite kritiek slechts ingegeven wordt door het verlangen naar gemeenschappelijke discussie en overweging over wat moet en mogelijk is. Daarom is het ons in de eerste plaats een genoegen te mogen vaststellen, dat bij het ontbreken van werkelijk massaal verzet van de arbeidersklasse tegen het militair optreden van de regering in Indonesië, toch in de linkerhoek van de arbeidersbeweging het verlangen bestaat iets, het mogelijke, te doen.

Van deze gezichtshoek uit, voelen wij ons genoodzaakt op twee pogingen om de kwestie van de militaire gebeurtenissen in Indonesië aan de orde te stellen, de aandacht te vestigen. In enkele algemene bewoordingen gaven wij hierboven reeds aan, waarom het ons gaat. Wij willen de vraag stellen, of de wijze waarop thans gepoogd wordt de agitatie op gang te brengen met het op 19 December opgerichte „Comité Vrede in Indonesië“, de juiste is. Wij willen daarna beoordelen of het standpunt, dat door de landelijke raad van het O.V.B. wordt ingenomen passende is voor een beweging van bedrijfsorganisaties, die streeft naar een nieuwe strijdbare arbeidersbeweging.

Het „Comité Vrede in Indonesië“ is door een prijzenswaardig snel initiatief van mensen van verschillende politieke en godsdienstige gezindheid gevormd. Op tweede Kerstdag hield het te Amsterdam een openbare vergadering, bezocht door ongeveer 1500 personen. Verschillende intellectuelen voerden daar het woord en tenslotte nam de vergadering een motie aan, waarin werd geprotesteerd tegen het ontketenen van de oorlog in Indonesië en van de Nederlandse regering werd gevraagd:

- 1e. onmiddellijke en royale aanvaarding van de resolutie van 24 December van de Veiligheidsraad;
- 2e. onmiddellijke vrijlating van de Republiekse regeringspersonen;
- 3e. onmiddellijke indiening van een verzoek tot internationale arbitrage in het conflict tussen Nederland en de Republiek Indonesië; en te. Reeds thans een spoedige datum te noemen, waarop de Nederlandse troepen uit Indonesië zullen zijn teruggetrokken.

Enkele dagen tevoren had bedoeld comité zich tot verschillende organisaties gewend om steun en medewerking aan zijn werk. Daaronder behoort ook „Spartacus“. Uit de overweging, dat er zo weinig aan werkelijke beweging in de arbeidersklasse van Nederland viel te constateren, heeft de Amsterdamse groep besloten althans voor de

voorbereiding van de genoemde openbare vergadering haar medewerking te verlenen. Op zijn verzoek om ook een spreker te mogen aanwijzen werd, onder het motief, dat het aantal sprekers dan te groot zou worden, afwijzend bevestigd. Bovendien constitueerde zich het comité als „Politiek-comité“ en verklaarde, dat dit niet kon worden uitgebreid; doch dat daarnaast een werkomité zou worden gevormd, waarin vertegenwoordigers van verschillende organisaties (ook Spartacus) zitting zouden kunnen nemen en dat belast zou worden met de uitvoering van de door het politieke comité genomen besluiten.

Het behoeft niet te worden gezegd, dat wij met het feit, dat de protestvergadering zich enkel richtte tot de regering en dat de motie zich alleen bezig hield met de nationaal-politieke kwestie, doch niet met de sociale kanten van het Indonesische vraagstuk, slecht tevreden zijn. Trouwens, wat die laatste kwestie betreft, hielden van de vele sprekers slechts twee — Jef Last en Albert de Jong — zich daarmede bezig. Het is duidelijk, dat een regering, die de besluiten van een Veiligheidsraad aan haar laars lapt (kennelijk uit de juiste overweging, dat de regeringsverteenwoordigers die daar spreken, zich geheel laten leiden door de kapitalistische en dus imperialistische landen die hen zonden) zich weinig zal aantrekken van vergaderingsmoties, die gebaseerd zijn op zulke besluiten. En zij zal dat teminder doen, wanneer achter de motie-aanname geen werkelijke sociale en economische krachten staan.

Zo hebben wij dus ten aanzien van de gevolgde werkwijze van dit comité twee bezwaren.

De eerste is, dat zal moeten worden begrepen, dat geen enkele organisatie er vrede mee kan hebben, dat zij wordt gedegradeerd tot hulpstroep om de besluiten van een politiek comité waar ze niets heeft te vertellen, uit te voeren.

Het tweede is, dat het niet, of niet overwegend van belang is, moties naar de regering te zenden, doch dat gepoogd moet worden de arbeiders tot georganiseerd verweer te wekken. Zulke pogingen geeft alleen dan perspectief, wanneer aandacht wordt besteed aan het bedrijf waar de arbeiders werken; wanneer getracht wordt daar te komen tot een propaganda, die voort naar zelfstandige arbeidersbedrijfsorganisatie. De oude arbeidersbeweging is immers totaal onbekwaam en ongeschikt voor zulke een strijd. Maar wil men die weg gaan, dan zal men ook de arbeiders die daarvoor gaan werken alle mogelijke rechten in het comité moeten geven. Laat de initiatiefnemers toch eens overwegen, dat zij de nieuwe krachten zeker niet zullen wekken, wanneer zij van de arbeiders verlangen, dat deze slechts door anderen gegeven orders uitvoeren. Dat kennen de arbeiders in bedrijf, in staat en politieke partij van de oude tempel. Dat is niets nieuws en niets begerenswaardig.

Nu nog een enkel woord over de houding van

het O.V.B. Ook hier zij voorop gezet, dat wij de moeilijke positie van het O.V.B. en zijn Algemene Raad ten volle kennen.

Wij willen niet in wijldopende herhalingen vervallen van datgene wat de meeste onzer lezers reeds zullen hebben gelezen in het orgaan van het O.V.B. „Nieuwe Strijd“. Het uitvoerend bestuur van die organisatie kwam eveneens direct na de regeringsverklaring van 18 December, waarin de oorlogshandelingen werden aangekondigd, in beweging. Reeds op 19 December werd aan een met spoed bijeengeroepen ledenvergadering van de bedrijfsorganisatie „Verkeer“ een door de bestuurders geformuleerde motie voorgelegd, waarin een beroep werd gedaan op de Nederlandse arbeiders, op hun organisaties en besturen, om te trachten tot een gemeenschappelijk optreden te komen. Deze motie, die zich in het bijzonder tot het N.V.V. en de N.V.V.-arbeiders richtte, werd met algemene stemmen aangenomen.

De E.V.C. doorkruiste dit werk, door op Maandag 20 December aan het O.V.B. voor te stellen „als inzet, tot boycot der transporten van Nederland naar Indonesië een proteststaking van 24 uur in de havens te organiseren en daartoe een comité van arbeiders werkzaam in havens in te stellen.“

Nochmaals, kennende de methoden der stalinisten, wetende dat al hun activiteit slechts wordt ingegeven door de vraag, hoe zij de Russische staatspolitiek kunnen ondersteunen, begrijpen wij ten volle de moeilijke positie waarin het O.V.B., als betrekkelijk kleine organisatie, in zulke gevallen komt te verkeren. Maar wij kunnen toch geen bewondering hebben voor de weg die tenslotte het O.V.B.-bestuur ging.

De Algemene Raad deelde het bestuur van de E.V.C. mede, dat het de basis van de samenwerking (E.V.C. en O.V.B.) voor een actie te smal achtte.

Zij stelde vóór, beiderzijds zo krachtig mogelijk door te gaan om de bereidheid tot actie aan te kweken.

Op zich zelf was dit o.i. juist. De E.V.C. dit antwoord niet eens afwachende, wendde zich opnieuw per manifest tot de Rotterdamse arbeiders en verklaarde daarin, dat het O.V.B. afwijzend had geantwoord op het verzoek om gezamenlijk de proteststaking te organiseren. Voorts, dat „het O.V.B. de arbeiders wil doen geloven, dat, na enige tijd, de actie-basis uitgebreid zal worden met de besturen van N.V.V., K.A.B. en C.N.V.“

Daarop heeft de Algemene Raad van het O.V.B. een nieuw manifest uitgegeven. Het is dit manifest, dat wij niet kunnen bewonderen. Accoord, dat men zich niet onderwerpen wil aan eenzijdig door de E.V.C. bepaalde acties en gestelde eisen. Accoord, dat men niet op smalle basis tot een zo betekenisvolle, direct politieke, actie wil overgaan. Accoord, dat men niet alleen de havenarbeiders tot de strijd kan oproepen.

Maar wanneer het O.V.B. verklaart, dat het de acties niet in handen wil geven van comité's van de arbeiders zelf, dan kunnen wij het daarmee niet eens zijn. Volgens het O.V.B.-bestuur scheppen de arbeiders hun organisaties niet, om deze bij belangrijke acties uit te schakelen. Maar wanneer het O.V.B. de E.V.C.-aantijging afwijst, „dat het wachten wil tot dat het N.V.V. enz. zich met de actie verenigen“, dan rijst toch de vraag, hoe het zich de breder basis voor komende acties voorstelt. Wanneer de strijdwill der bedrijfsarbeiders moet worden gewekt, dan kan men toch niet eisen, dat de niet-O.V.B.-arbeiders zich zonder enige eigen zeggenschap onderwerpen aan de O.V.B.-leiding. Dan zal men toch de strijdwillende arbeiders zelf, door middel van comité's hun strijd moeten laten bepalen.

En nu valt opeens onze aandacht op het feit, dat de destijds door O.V.B.-Amsterdam voorgestelde beginselverklaring (waaronder op het congres door enige bestuurders werd verklaard, dat zij op zichzelf daartegen niet veel bezwaren hadden) het navolgende inhield:

„De strijdeneid van de bedrijfsarbeiders en de klasse gaat boven alles en daar waar beweging en actie onder de arbeiders ontstaat, gaan de leden van de aangesloten bedrijfsorganisaties er steeds van uit, dat alle bedrijfsgevoelens hun wil gemeenschappelijk tot uitdrukking moeten brengen.“

Dat betekent dus niet het aanvaarden van kunstmatige en niet zelfstandige comité's, zoals de C.P.N. bedoelt. Maar het betekent ook niet, het afwijzen van werkelijke strijdcomité's. Integendeel, het betekent de propaganda voor de opvatting, dat klasse-eenheid gaat boven eigen organisatie.

Wij kunnen slechts hopen, dat ook het O.V.B. tot die erkenning zal komen. Alleen dan zal het werkelijk de komst van een nieuwe arbeidersbeweging kunnen bevorderen.

ONS ZOMERKAMP

Nu het nieuwe jaar reeds enige weken aan de gang is, wordt het tijd ons weer bezig te gaan houden met het Zomerkamp.

Allen die ons vorig kamp in Putten hebben meegemaakt, zullen het met ons eens zijn, indien we zeggen: „Oók dit jaar weer een Spartacus Zomerkamp.“ Een Zomerkamp waar we onze gemeenschapszin in praktijk kunnen brengen. Een kamp, waar we kunnen laten zien, dat gemeenschapszin en gemeenschappelijk overleg, geen holle woorden zijn. Ons vorig kamp was goed. Ons volgend kamp moet nog beter worden. Nog meer mensen moeten deze week van kameraadschap meemaken.

Maar..... zo'n kampweek kost geld. Veel geld zelfs. En een arbeidersloontje is zo klein. Daarom, hoe moeilijk het ook is, zullen we nu reeds moeten beginnen met sparen. Het deelnemersgeld a.s. zomer ineens betalen zal immers nog moeilijker zijn. Daarom wekken we allen op, om zich nu reeds op te geven als deelnemer aan ons Spartacuskamp. Het adres is bekend: Spartacus Postbus 7046, Amsterdam (Z. II). De werkkommissie Amsterdam, die de organisatie van het kamp op zich heeft genomen, zal de eventuele deelnemers dan berichten volgens welk systeem gespaard kan worden.

Kameraden, laat deze oproep niet vergeefs zijn. Vergemakkelijk de organisatie van het Zomerkamp, door je nu reeds op te geven en door nu reeds te gaan sparen. Slechts met aller medewerking is het mogelijk ons Zomerkamp ten volle te doen slagen.

DE KAMPKOMMISSIE.

DAAR I WEER!

in het afgezette gebied, door kellner..... te worden in een Weermachtshuis. Toen ze, moe van het zoeken naar hem, binnenkwamen vlogen ze hem om zijn hals van dank, omdat hij „snaps“ schonk..... Ik kreeg nog een rijksdaalder fooi, vertelt hij vrolijk.“ (Wat een taaltje! Sp.)

Nou moet je voor de aardigheid eens lezen, wat ze Donderdag 6 Januari op de zitting van het Amsterdamse Bijzonder Gerechtshof over deze mijnheer onder ede verklaard hebben. Wij kunnen er niet te veel ruimte aan besteden, maar gebleken is, dat ie zich tijdens de bezetting uitgesloofd heeft van hier tot ginder om het de Kriegsmarine naar de zee te maken en na gedane zaken gingen de heren directeurs van de Droogdok-

maatschappij, die nu ook nieuwe schepen waren gaan bouwen, wat ze vroeger nooit deden, met de „Moffen“ aan de rol in de duurste gelegenheden.

Het is dus heel aannemelijk, wat Kolkman schrijft, dat ze Versluys om de hals vielen, als ze hem lang gezocht hadden en hij schnaps schonk. Als je iets veel doet, wordt het een tweede natuur. Dus alsmaar schenken en or..... en!

De Raadsheren van..... zonder Gerechtshof hebben zich erg opgewonden en één ervan heeft zelfs gezegd, dat zij, de rechters, geen kinderen waren, maar dat zijn nou juist die Amsterdamse-Droogdok-Maatschappijers ook niet. Dat er in dit proces één van de getuigen van meened beschuldigd werd, verbaast

niemand, die het gedoe van deze scheepvaart-kapitalisten met Dr. A. Melchior heeft gadeslagen. Mocht die Van Leeuwen als meed-edge veroordeeld worden, dan komt er misschien nog, net als indertijd bij Jan Strijbos een verklaring, dat ie alles geheel uit vrije wil en zonder enige pressie van welke kant ook heeft gezegd.

Nee, een kleine jongen is Versluys niet en de naïvelingen, die menen, dat ie zeker wel in een opvoedings-gesticht of zo zal terecht komen, zij vergissen zich op schromelijke wijze.

Het volgende bedrijf speelt vier weken later, dus op 3 Februari, en dan krijgen we mogelijk weer een bewogen zitting, maar Versluys blijft ook dan één van de voornaamste en onmisbare persoonlijkheden van het Nederlandse Kapitalisme.

De orde der heersers

We weten allemaal, waarom de militaire actie in Indonesië is begonnen. Pers en radio hebben ons al zo vaak verteld, dat het ging om orde, recht en veiligheid te brengen in Indonesië. De menslievendheid der Nederlandse kapitaalsmachten gaat zo ver, dat ze de Indonesische bevolking wil beschermen tegen de terreur van de extremistische benden. Alleen wanneer die vernietigd zijn is opbouw van Indonesië onder leiding van Nederland, mogelijk. Ja zeker, Nederland kan bij die opbouw niet gemist worden. De Republikeinse leiders zijn immers zo ontstellend onbekwaam, en hebben zo weinig verantwoordelijkheidsbesef, dat het financieel beheer der Republiek chaotisch genoemd kan worden en veelal op eigen voordeel gericht is. Dat wist de Regeringsvoorlichtingsdienst te Batavia ons in September 1947 ook al te vertellen. Een goed ding toch, die Regeringsvoorlichtingsdienst. Ze doet ons, als zo vele andere dingen, denken aan de voorlichtingsdienst van het voormalige Groot Duitse Rijk. Alle slechte hoedanigheden en tekortkomingen van de tegenstander, worden in de lengte en de breedte uitgemeten, terwijl angstvallig gezweigd wordt over wanbeheer, corruptie en zwendel in eigen gelederen. Dat schaaft de goede zaak maar.

Laten we de betrouwbaarheid en deskundigheid van allen die zich geroepen voelen, orde en veiligheid aan de gekleurde volkeren te brengen, eens onder de loupe nemen. Dan blijkt al gauw, dat het met die betrouwbaarheid maar povertjes gesteld is.

Wat Nederland betreft, herinneren we ons nog de opzienbarende onthullingen van de rekenkamer over de geldsmijterij en het wanbeheer van de Nederlandse regeringsautoriteiten tijdens de bezetting in Londen.

Over financieel wanbeheer gesproken. We herinneren ons nog, dat Nederland kort na de z.g. bevrijding, zekere koekebakkers naar Amerika stuurde, om inkoop te doen. Het resultaat was, dat er werd ingekocht, wat onbruikbaar was, b.v. auto's, die op de Nederlandse wegen niet konden rijden.

Over corruptie gesproken. We herinneren ons nog de frauduleuze handelingen bij de H.A.R.K., de instelling die leniging van de nood beoogde. En de nood van de betreffende ambtenaren werd gelenigd. Zij de goede stukken en de voddan naar de behoeftige arbeiders, alsof die nog geen voddan genoeg hadden.

Over corruptie gesproken. We herinneren ons nog, dat een rechter uit Den Haag een half varken thuis had. Een man die recht spreekt en anderen wegens dergelijke overtredingen vonnist. Natuurlijk werd hij zelf vrijgesproken, omdat de goede man nergens van wist en zijn vrouw de eigenlijke daderes, of volgens de geijkte taal der rechters de misdadster was.

Over zwendel gesproken. We herinne-

ren ons nog de grote bonnenzwendelaffaire van de Unielever. De betreffende ambtenaar wordt eerst gearresteerd, doch later eervol ontslagen en kreeg een lintje voor zijn vele verdiensten en grote bekwaamheden. En..... het distributiekantoor te Hattum, die de mogelijkheid tot zwendel aantoonde werd opgeheven.

Zulke wanordeligheden komen voor in de Nederlandse orde. Doch ook Engeland heeft zijn zwendelaffaire in de persoon van John Belchner. En niet alleen Nederland en Engeland, doch ook de Franse rekenkamer heeft nu opzienbarende onthullingen gedaan over roof uit de staatskas, door verschillende autoriteiten. Het geld wordt verbrast, terwijl de werkende bevolking verkommt.

En zo blijkt, dat de heersers, die de orde willen brengen aan de gekleurde

volkeren, niet bij machte zijn om corruptie en wanbeheer in eigen maatschappij te voorkomen. Het systeem van de heersende orde brengt nu eenmaal de grote mogelijkheid tot corruptie en wanbeheer met zich mede, omdat er geen enkele controle van anderen op 'is, doch alleen maar van bovenaf.

Nog wordt dit alles, min of meer gedwongen, geaccepteerd, verdragen. Maar niet altijd zal dit kunnen doorgaan. In Oost-Azië zijn reeds miljoenen in verzet gekomen. En ook hier zal de arbeidersklasse te zijner tijd tegen deze orde der heersers in verzet moeten komen. En zal ze tegenover de orde van de heersers, stellen de orde van de communistische gemeenschap.

De orde van de communistische productie en distributie die alle mogelijkheid tot corruptie zal uitsluiten, omdat alles beheerd zal worden door de werkers zelf.

Georganiseerde samenwerking tussen arbeiders en werkgevers

Het werkgeversdom kan tevreden zijn. Het parool „Meer produceren en minder consumeren“ belooft een succes te worden. Hoe meer bij de arbeiders het begrip rijpt van de noodzaak om, gezamenlijk te bouwen, (na het puin te hebben geruimd) naar die mate zal onze, lees kapitalistische, welstand toenemen.

Het kapitalisme weet ook te leren. Het is de samenwerking, zegt het, tussen de vertegenwoordigers van de vakorganisaties geweest die dit mogelijk hebben gemaakt.

Het Handelsblad van Donderdag 6 Jan. '48 schrijft:

Voor wie de kunst van het lezen van de geschiedenis verstaat wordt duidelijk hoe groot het verschil is tussen de toestand op sociaal terrein na de eerste wereldoorlog en die van thans. Er is momenteel aanzienlijk grotere rust onder de arbeiders, niettegenstaande de economische en internationaal-politieke omstandigheden thans veel ongunstiger zijn. Het beste blijkt dit wel uit het aantal wegens stakingen verloren arbeidsdagen. Dit bedroeg in 1947 iets meer dan 200.000; in 1920 daarentegen bijna 700.000! Het is niet moeilijk om vast te stellen, waardoor deze verandering zich zo gunstig heeft kunnen voltrekken. Er is het verlangen naar wederzijds begrip gegroeid in den mentaliteit van de door de arbeid op elkaar aangewezen groepen van arbeiders en werkgevers. Voorts heeft de laatste oorlog ons ook de samenwerking tussen de vertegenwoordigers der vakorganisaties geleerd. En deze les wordt gelukkig niet zo gauw vergeten.

Geheel tevreden zijn de ondernemers nog niet. De laatste aarzeling bij de Stichting, van de Arbeid, moet worden weggenomen b.v. bij het toepassen van de publiek-rechtelijke bedrijfsorganisatie.

Het is de Stichting van de Arbeid, welke sinds de bevrijding voor de komst van betere sociale verhoudingen het signaal op veilig heeft gezet. Zij staat als bolwerk van de sociale vrede pal tegen alle antagonistische en partij-politieke aanvallen op de structuur der huidige samenwerking op sociaal terrein.

Haar bestaan wordt geschaagd door de samenwerkende organisaties van werkgevers en werknemers en — in gelukkig toenemende mate — gesteund door de erkenning van rege-

ringswege, al zijn er soms betreurenswaardige aarzelingen, zoals bij de inschakeling van de Stichting in de ontworpen publiek-rechtelijke bedrijfsorganisaties. Toch moet met klem worden herhaald, dat die samenwerking en steun dan ook geen enkel moment mogen verslapen. De storm giert en de dijk is nog zwak.

Met een nog hechtere samenwerking zal er misschien helemaal niet meer geestaakt worden, zodat het wederzijds begrip volledig zal zijn.

Hier zien we het gewilde perspectief van het kapitalisme. Samenwerking tussen kapitaal en arbeid met een steeds toenemende welvaart voor het kapitaal en een steeds soberder leven voor de arbeidersklasse. Duidelijker kon het ons niet gezegd worden. Bij een ongestoord arbeidsproces waarbij de winsten rijkelijk vloeien zal de macht van het kapitalisme toenemen.

We zien een nauwe samenwerking tussen de vertegenwoordigers van de vakorganisaties en de vertegenwoordigers van het kapitalisme. Naarmate deze samenwerking hechter wordt, daalt het levenspeil van de arbeidersklasse. Al deze werkelijkheid goed tot ons door dringt dan kan het niet anders of de discussies en gesprekken in fabrieken en werkplaatsen krijgen een concreter inhoud en de mogelijkheid om op de grondslag van het bedrijf front tegen de verslechteringen te maken want daardoor, het bedrijf hebben wij geen verschil van mening over de noodzaak strijd te voeren tegen de gehele kapitalistische chaos die leidt naar oorlog en vernedering naar steeds grotere uitbuiting. Laten wij dan ook, georganiseerd, van bedrijf tot bedrijf de strijd voorbereiden.

De officiële vakorganisaties remmen deze strijd en als hij er is vallen zij in de rug aan of proberen haar voor hun politieke doeleinden te misbruiken.

Samenwerking met deze is niet mogelijk en schadelijk. Wij zullen het zelf moeten doen als arbeiders, die weten wat zij willen.

22 JANUARI 1949

PRIJS 12 CENT

9e Jaargang No. 4

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam“, postgiro 168797 te A'dam

De Perspectieven van de arbeidersbeweging in Amerika

De vorige maal hebben wij geschreven over de positie van de Amerikaanse arbeidersklasse en over de ideologie van het Amerikaanse proletariaat, die zo geheel anders is dan die van het Europese. Dit verschil kan worden verklaard uit de geheel andere historische ontwikkeling van Amerika, uit het feit, dat het ontstaan van het kapitalisme niet gepaard ging aan de ontgeining en verpauperisering van brede massa's, zoals in Europa, maar in tegendeel aan hun materiële opheffing. In Europa heeft de snelle groei van het kapitalisme in de eerste helft van de 19e eeuw een dergelijke massale ellende voortgebracht, dat hieruit bij de grote massa het verlangen en de wil groeide, dit systeem omver te werpen en een nieuwe, socialistische of communistische samenleving op te bouwen. De later volgende periode van toenemende welvaart, ook voor de arbeiders, en van de „samenwerking tussen kapitaal en arbeid“ heeft nooit dit socialistisch verlangen kunnen vernietigen, ook al heeft deze er toe geleid het te verminken tot een schimmig ideaal en een praktijk van reformisme en opportunisme. Het verlangen naar een andere organisatie van de samenleving bleef door alles heen bestaan en speelde op kritieke momenten een doorslaggevende rol. In Amerika is van een dergelijk streven geen sprake en socialistische gedachtegangen spelen in het optreden van de arbeiders geen rol.

Hoewel dit verschil in gezindheid tussen de Europese en de Amerikaanse arbeiders van grote betekenis is, moet men deze toch ook weer niet overdrijven. Want ook zonder dat zij een socialistische opvatting hebben, komen de Amerikaanse arbeiders toch telkens weer in verzet tegen hun uitbuiters. En de Europese arbeiders hebben zich evenzeer door het kapitalisme laten inschakelen en gebruiken als de Amerikaanse proletariërs. Wanneer tijdens de ontwikkeling van de kapitalistische samenleving belangrijke wijzigingen in de positie

der arbeiders komen, zullen de arbeiders toch op deze nieuwe verhoudingen moeten reageren. De heersende ideologieën en tradities kunnen dan wel op deze reactie grote invloed hebben, maar zij kunnen toch niet voor onbepaalde tijd een noodzakelijk optreden van de arbeiders tegenhouden.

Dit geldt ook voor Amerika. En we hebben dan ook het volste recht, om ondanks het ontbreken van een socialistische beweging, te vragen naar de perspectieven van een socialistische ontwikkeling in dat land.

Van belang is het daarbij op te merken, dat het kapitalisme in Amerika, dat zich tot nu toe steeds heeft kunnen uitbreiden en zijn positie verstevigen, thans een hoogtepunt in zijn ontwikkeling heeft bereikt of misschien reeds overschreden. Het Amerikaanse kapitalisme heeft thans de grenzen van dat land overspoeld in zodanige mate, dat het gedijen van de Amerikaanse productie geheel afhankelijk is geworden van zijn uitbreiding over de gehele wereld. Maar hier is het nu juist, dat het Amerikaanse kapitalisme op zijn grenzen stoot. Want bijna overal in de wereld ontmoet het andere verhoudingen en toestanden, waartegen het niet of in onvoldoende mate is opgewassen.

Bij zijn uitbreiding over West-Europa komt het in een oud-kapitalistisch gebied dat door de verwoestingen van twee grote oorlogen en door de veroudering van zijn technisch apparaat zijn oude, leidende positie heeft verloren. In Europa vindt het, samengedrongen op een klein gebied, een bevolking, die aanmerkelijk groter is dan die van Amerika zelf, maar die slechts in zeer beperkte mate in een goed renderend uitbuitingssysteem kan worden ingeschakeld. Zelfs de gebrekkige organisatie van deze gebieden, die thans plaats vindt, kan niet geschieden zonder belangrijke wijzigingen in de structuur van het gehele stelsel. De doorvoering van de geleide econo-

mie in Europa, noodzakelijke voorwaarde voor zijn economische reorganisatie, slaat ook op Amerika terug en doet ook in dat land de invloed van de staatsmacht steeds toenemen. Daardoor komt ook in Amerika het „vrije“ kapitalisme steeds meer in het gedrang en begint daar een organisatie veld te winnen, die men in Europa als „socialistisch“ zou betitelen, ook al wordt dit woord in Amerika angstvallig vermeden.

Maar minstens even belangrijk als Europa is op den duur Azië. Reeds eerder hebben we er op gewezen, hoezeer de toekomstmogelijkheden van Europa — en daardoor van Amerika — aan Azië zijn gekoppeld. We zullen op dit Aziatische probleem nog moeten terugkomen, maar we kunnen toch thans in het algemeen wel constateren, dat in Azië revolutionaire krachten aan het werk zijn, die een groot deel van dit werelddeel aan de invloed van het Westen trachten te onttrekken. De positie van het Westers kapitalisme in Azië is zeker uiterst wankel.

En als laatste en stellig niet minst belangrijke factor moeten we in aanmerking nemen de onmacht van het Amerikaanse kapitalisme om de Russische tegenstander in bedwang te houden. Tegenstellingen tussen kapitalistische machten zijn niet nieuw. Ze kwamen ook vroeger voor en werden dan door economische concurrentie of tenslotte in oorlogen uitgevochten. Maar bij de tegenwoordige Amerikaans-Russische tegenstelling gaat het niet om een eenvoudige concurrentie, maar om een strijd tussen twee verschillende systemen, die niet slechts handelstegeestelingen hebben, maar die over en weer elkaars dood betekenen.

Al deze gevaren zijn voor het Amerikaanse kapitalisme thans alleen nog maar sluimerend, wel dreigend, maar het moment moet komen, waarop ze acute vorm aannemen. Wanneer het zover komt, zal het Amerikaanse kapitalisme in een zware economische crisis moeten storten of deze crisis in de vorm van een oorlog trachten te overwinnen.

Op beide mogelijkheden bereidt Amerika zich thans voor. Men is bezig te trachten de grondslag te leggen voor een sociale wetgeving, die tot nu toe vrijwel